

8^η ΕΝΟΤΗΤΑ

Ένα μοιραίο λάθος

Ο Λουκιανός ήταν Σύρος στην καταγωγή. Γεννήθηκε στα Σαμόσατα στον άνω Ευφράτη της Συρίας, γύρω στο 125 μ.Χ.. Εκεί πέρασε τα παιδικά του χρόνια και έλαβε τη στοιχειώδη εκπαίδευση. Επειδή είχε δείξει από μικρός κάποιο ταλέντο στην τέχνη, οι γονείς του τον έστειλαν μαθητευόμενο σε κάποιο θείο του γλύπτη. Η μαθητεία του δεν κράτησε πολύ. Η έντονη φιλομάθειά του τον έκανε να στραφεί στα γράμματα. Αφού μελέτησε τα Ελληνικά, ξεκίνησε να μάθει τη ρητορική τέχνη στις ρητορικές σχολές της Ιωνίας. Κατόπιν άρχισε να ταξιδεύει, επιδεικνύοντας τις ρητορικές του ικανότητες, σε διάφορες πόλεις της Μικράς Ασίας, της Ελλάδας, της Ιταλίας και της Γαλατίας. Ήταν σατιρικός συγγραφέας, ο δημιουργός του σατιρικού διαλόγου και έγραφε στην ελληνική γλώσσα.

ΚΕΙΜΕΝΟ: Λουκιανός, Νεκρικοί Διάλογοι 17 (διασκευή)

ΖΗΝΟΦΑΝΤΟΣ: Σὺ δέ, ὦ Καλλιδημίδη, πῶς ἀπέθανες; Ἐγὼ μὲν γὰρ παράσιτος ὦν Δεινίου πλέον τοῦ ἱκανοῦ ἐμφαγὼν ἀπεπνίγην.

ΚΑΛΛΙΔΗΜΙΔΗΣ: Τὸ δὲ ἐμὸν παράδοξόν τι ἐγένετο. Οἶσθα γὰρ καὶ σύ που Πτοιόδωρον τὸν γέροντα;

ΖΗΝΟΦΑΝΤΟΣ: Τὸν ἄτεκνον, τὸν πλούσιον;

ΚΑΛΛΙΔΗΜΙΔΗΣ: Ἐκεῖνον αὐτὸν αἰεὶ ἐθεράπευον ὑπισχνούμενον ἐπ' ἐμοὶ τεθνήξεσθαι. Ἐπεὶ δὲ ὑπὲρ τὸν Τιθωνὸν ὁ γέρων ἔζη, ἐπίτομόν τινα ὁδὸν ἐπὶ τὸν κλῆρον ἐξηῦρον· πριάμενος γὰρ φάρμακον ἀνέπεισα τὸν οἰνοχόον, ἐπειδὴν τάχιστα ὁ Πτοιόδωρος αἰτήσῃ πεινῆν, ἐμβαλόντα εἰς κύλικα ἔτοιμον ἔχειν αὐτὸ καὶ ἐπιδοῦναι αὐτῷ· εἰ δὲ τοῦτο ποιήσῃ, ἐλεύθερον ἐπωμοσάμην ἀφήσιν αὐτόν.

ΖΗΝΟΦΑΝΤΟΣ: Τί οὖν ἐγένετο; Πάνυ γὰρ τι παράδοξον ἐρεῖν ἔοικας.

ΚΑΛΛΙΔΗΜΙΔΗΣ: Ἐπεὶ τοίνυν λουσάμενοι ἤκομεν, δύο δὴ ὁ μειρακίσκος κύλικας ἐτοίμους ἔχων οὐκ οἶδ' ὅπως ἐμοὶ μὲν τὸ φάρμακον, Πτοιοδώρῳ δὲ τὸ ἀφάρμακτον ἔδωκεν· εἴτα ὁ μὲν ἔπινεν, ἐγὼ δὲ αὐτίκα μάλα ἐκτάδην ἐκείμην ὑποβολιμαῖος ἀντ' ἐκείνου νεκρός. Τί τοῦτο γελᾷς, ὦ Ζηνόφαντε; Καὶ μὴν οὐκ ἔδει γε ἐταίρῳ ἀνδρὶ ἐπιγελαῖν.

ΑΠΟΔΟΣΗ:

ΖΗΝΟΦΑΝΤΟΣ: Και συ, Καλλιδημίδη, πῶς πέθανες; Γιατί εγώ, που ήμουν παράσιτος του Δεινία, επειδή έφαγα περισσότερο από όσο έπρεπε, πνίγηκα.

ΚΑΛΛΙΔΗΜΙΔΗΣ: Η δική μου περίπτωση, όμως, υπήρξε κάπως παράδοξη. Γνωρίζεις βέβαια και συ κάποιον Πτοιόδωρο, τον γέρο;

ΖΗΝΟΦΑΝΤΟΣ: Τον άτεκνο, τον πλούσιο;

ΚΑΛΛΙΔΗΜΙΔΗΣ: Εκείνον, ακριβώς, πάντα τον φρόντιζα, επειδή υποσχόταν ότι, άμα πεθάνει, θα τον κληρονομούσα. Επειδή όμως ο γέρος έζησε περισσότερο και από τον Τιθωνό, σκέφτηκα μια σύντομη διαδικασία, για να φτάσω στην κληρονομιά· αφού αγόρασα, δηλαδή, ένα δηλητήριο, έπεισα, παρά τη θέλησή του, τον οينوχόο, μόλις ζητήσει ο Πτοιόδωρος να πει, αφού το ρίξει σε ένα ποτήρι, να το έχει έτοιμο και να του το προσφέρει· και του ορκίστηκα ότι θα τον αφήσω ελεύθερο, αν το κάνει αυτό.

ΖΗΝΟΦΑΝΤΟΣ: Λοιπόν, τι συνέβηκε; Γιατί φαίνεται πως κάτι πολύ παράδοξο θα πεις.

ΚΑΛΛΙΔΗΜΙΔΗΣ: Αφού λοιπόν μετά το λουτρό μας γυρίσαμε στο σπίτι, ο δούλος που είχε δύο ποτήρια έτοιμα, δεν ξέρω πώς, έδωσε σε μένα το δηλητήριο και στον Πτοιόδωρο το ποτήρι που ήταν χωρίς φάρμακο. Έπειτα, εκείνος εξακολουθούσε να πίνει, ενώ εγώ αμέσως ξαπλώθηκα κάτω, αντί για κείνον, νεκρός. Γιατί γελάς γι' αυτό, Ζηνόφαντε; Αφού δεν θα έπρεπε, βέβαια, να γελάς για το πάθημα φίλου σου.

ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

πλέον τοῦ ἱκανοῦ ἐμφαγῶν ἀπεπνίγην: ἐπειδὴ ἐφαγα περισσότερο ἀπὸ ὅσο ἐπρεπε, πνίγηκα

τὸ δὲ ἐμὸν παράδοξόν τι ἐγένετο: ἡ δική μου περίπτωση, ὅμως, υπήρξε κάπως παράδοξη

οἶσθα: ἀπὸ το ρῆμα οἶδα, που σημαίνει «γνωρίζω»

ὁ/ἡ ἄτεκνος, τὸ ἄτεκνον: αὐτός που δεν ἔχει παιδιά

αἰὶ ἐθεράππευον ὑπισχνούμενον ἐπ' ἐμοὶ τεθνήξεσθαι: πάντα τον φρόντιζα, ἐπειδὴ υποσχόταν ὅτι, ἅμα πεθάνει, θα τον κληρονομούσα

ὑπὲρ τὸν Τιθωνὸν ὁ γέρων ἔζη: ὁ γέρος ἔζησε περισσότερο καὶ ἀπὸ τον Τιθωνό

ὁ/ἡ ἐπίτομος, τὸ ἐπίτομον: σύντομος

ὁ κλῆρος: ἡ κληρονομιά

πριάμενος γὰρ φάρμακον ἀνέπεισα τὸν οἰνοχόον: αφοῦ ἀγόρασα, δηλαδή, ἓνα δηλητήριο, ἐπεισα, πάρα τη θέλησή του, τον οἰνοχόο

ὁ κύλικας: τὸ ποτήρι

ἐλεύθερον ἐπωμοσάμην ἀφήσειν αὐτόν: του ὀρκίστηκα ὅτι θα τον ἀφήσω ἐλεύθερο

ὁ μειρακίσκος: τὸ παλικάρι, ὁ επιπόλαιος νέος

ἐγὼ ἐκτάδην ἐκείμην ὑποβολιμαῖος ἀντ' ἐκείνου νεκρός: ἐγὼ ἀμέσως ξαπλώθηκα κάτω, ἀντὶ γιὰ κείνον, νεκρός

αὐτίκα μάλα: ἀμέσως

ὁ/ἡ ἀφάρμακτος, τὸ ἀφάρμακτον: αὐτός που δεν ἔχει δηλητήριο

οὐκ ἔδει γε ἐταίρω ἀνδρὶ ἐπιγελᾶν: δεν θα ἐπρεπε, βέβαια, νὰ γελάς γιὰ τὸ πάθημα φίλου

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΣΙΤΟΥΣ

Στα αρχαία χρόνια και ειδικά στα χρόνια του Λουκιανού, (120-192) μ. Χ., οι κόλακες και οι παράσιτοι είχαν γίνει μια κοινωνική πληγή, κυρίως ως «κυνηγοί κληρονομιών» κι είχαν κάνει τον παρασιτισμό τους τέχνη. Είναι η βασιλικότερη των τεχνών: τις υπόλοιπες τέχνες τις ασκούν οι τεχνίτες κοπιάζοντας και ιδρώνοντας σαν δούλοι, ενώ ο παράσιτος ασκεί την τέχνη του ξαπλωμένος σαν βασιλιάς. Ο παράσιτος ήταν τότε ο πιο συνηθισμένος τύπος κόλακα, που συνήθως ήταν ένας νέος άνδρας, προσκολλημένος σε έναν άτεκνο πλούσιο γέρο, με σκοπό να τον κληρονομήσει.

Η κοινωνική αυτή μάστιγα των παρασίτων και του παρασιτισμού γίνεται στόχος της σάτιρας του Λουκιανού. Οι παράσιτοι, για παράδειγμα, κατέστρεψαν τον Τίμωνα και, όταν αυτός έγινε πάλι πλούσιος, αυτοί επέστρεψαν. Στον διάλογο «Ζηνοφάντου και Καλλιδημίδου», έχουμε τη γελοιοποίηση των παρασίτων, που πεθαίνουν οι ίδιοι πριν να κληρονομήσουν τους πλούσιους γέρους.

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΙΘΩΝΟ

Ο Τιθωνός, κατά την ελληνική μυθολογία, ήταν γιος του βασιλιά της Τροίας Λαομέδοντα και της Στρυμούς. Τον αγάπησε η Ηώς και οι θεοί του χάρισαν την αθανασία αλλά όχι και την αιώνια νεότητα. Η Ηώς, κόρη της Θείας και του Υπερίωνα και αδελφή του Ήλιου και της Σελήνης, απήγαγε τον Τιθωνό, για να τον κάνει εραστή της. Απέκτησαν μαζί δύο παιδιά, τον Μέμνονα και τον Ημαθίωνα. Ωστόσο, η Ηώς τον παρακάλεσε να κάνει τον Τιθωνό αθάνατο, αλλά ξέχασε να του ζητήσει να τον διατηρήσει και νέο. Έτσι, ο Τιθωνός έφθασε σε βαθιά γηρατειά και η Ηώς, που ως θεά ήταν και αθάνατη και αιώνια στην ίδια ηλικία, δεν μπορούσε πια να τον βλέπει. Τότε, οι θεοί τον λυπήθηκαν και τον μεταμόρφωσαν σε ένα ζαρωμένο έντομο, που απλώς μιλά ακατάπαυστα, ανίκανο για νεανική δράση: το έντομο αυτό είναι ο τζιτζικας ή, σύμφωνα με άλλες ιστορίες, η ακρίδα. Ορισμένοι μυθογράφοι υποστηρίζουν ότι ο Τιθωνός είχε στη γη και μία θνητή σύζυγο, την Κισσία.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

ἐλευθερόω, ἐλευθερῶ	ελευθερώνω
ἐλευθερία	αυτονομία, αυτοδιάθεση του ανθρώπου
ἐλευθερωτής	αυτός που φέρνει την ελευθερία
ἐλευθεριάζω	ζω ελεύθερα, χωρίς περιορισμούς
ἐλευθεριότης	A.E.: η συμπεριφορά του ελεύθερου ανθρώπου/ N.E.: η έλλειψη ηθικών φραγμών
ἐλευθέριος	A.E.: ο ελεύθερος άνθρωπος/ N.E.: άνθρωπος ανήθικος, χωρίς ηθικούς φραγμούς στη ζωή του
ἀπελεύθερος	αυτός που κέρδισε την ελευθερία του μετά από περίοδο σκλαβιάς
ἀπελευθέρωσις	η κατάκτηση της ελευθερίας μετά από περίοδο σκλαβιάς
φιλελεύθερος	αυτός που έχει προοδευτικές ιδέες και αγαπά την ελευθερία
φιλελευθερισμός	ηθική και φιλοσοφική θεωρία που αναζητεί για τον καθένα την ελευθερία γνώμης κι έκφρασης
φιλελευθεροποιώ	κάνω κάποιον φιλελεύθερο, φίλο της ελευθερίας
ἐλευθερόπαις	αυτός που έχει ελεύθερα παιδιά
ἐλευθεροποιός	αυτός που φέρνει την ελευθερία
ἐλευθεροπρεπής	αυτός που ταιριάζει σε ελεύθερο άνδρα
ἐλευθερόστομος	αυτός που έχει ελεύθερη φωνή, έχει το θάρρος της γνώμης του
ἐλευθεροστομία	η ελευθερία του λόγου
ἐλευθεροτυπία	η ελευθερία του τύπου, της ενημέρωσης
ἐλευθερόφρων	αυτός που σκέφτεται ελεύθερα, ο απαλλαγμένος από προκαταλήψεις

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Συμπληρώστε με ουσιαστικά που ταιριάζουν στα επίθετα που δίνονται και εξηγήστε τη σημασία των ονομαστικών συνόλων:

ΕΠΙΘΕΤΑ και ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ	ΣΗΜΑΣΙΑ ΟΝΟΜΑΤΙΚΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ
ελεύθερος.....	
ελεύθερος.....	
ελεύθερος.....	
ελεύθερη.....	
ελεύθερη.....	
ελεύθερη.....	
ελεύθερο.....	
ελεύθερο.....	
ελεύθερο.....	

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΙ:

Α. ΑΠΟ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Β. ΑΠΟ ΡΗΜΑΤΑ

Γ. ΑΠΟ ΕΠΙΘΕΤΑ

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΕΠΙΘΕΤΑ

Τα ουσιαστικά που παράγονται από επίθετα είναι **αφηρημένα** ουσιαστικά, γένους **θηλυκού** ή **ουδετέρου** και φανερώνουν **ιδιότητα**.

ΑΣΚΗΣΗ

Καταλήξεις ουσιαστικών που παράγονται από επίθετα	
-ια	από επίθετα β' κλίσης σε -ος και από μερικά γ' κλίσης κακός > ή κακία, άτυχής > ή άτυχία
-(ε)ια (προπαροξύτονα)	από επίθετα γ' κλίσης σε -ης, -ης, -ες ύγιής > ή υγεία
-(ο)ια (προπαροξύτονα)	από συνηρημένα επίθετα β' κλίσης σε -ους εύνους > ή εύνοια
-ος	από επίθετα γ' κλίσης σε -ύς, -εία, -ύ πλατύς > τὸ πλάτος
-σύνη	από επίθετα β' κλίσης και γ' κλίσης σε -ων, -ων, -ον δίκαιος > ή δικαιοσύνη, ἄφρων > ή ἀφροσύνη
-(υ)της	από επίθετα γ' κλίσης σε -ύς, -εία, -ύ βαρύς > ή βαρύτης, ταχύς > ή ταχύτης / ή ταχύτης
-(ό)της	από επίθετα β' κλίσης σε -ος ἀρχαῖος > ή ἀρχαιότητα
-άς	από αριθμητικά επίθετα μόνος > ή μονάς

ΕΠΙΘΕΤΟ	ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΟ
<u>ἀγνός</u>	
<u>σώφρων</u>	
<u>νέος</u>	
<u>βαθύς</u>	
<u>ἄνους</u>	
<u>ἀναιδής</u>	
<u>όξύς</u>	
<u>ἄδικος</u>	
<u>μόνιμος</u>	
<u>καλός</u>	
<u>ἀπαθής</u>	
<u>ώραῖος</u>	

ΕΠΙΘΕΤΑ Β΄ ΚΛΙΣΗΣ

(Δευτερόκλιτα επίθετα)

	αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο	
τρικατάληκτα	-ος	-η -α	-ον	ὁ καλός, ἡ καλή, τὸ καλόν ὁ δίκαιος, ἡ δικαία, τὸ δίκαιον
δικατάληκτα	-ος	-ος	-ον	ὁ ἔνδοξος, ἡ ἔνδοξος, τὸ ἔνδοξον

Παρατηρήσεις

1. Στα τρικατάληκτα δευτερόκλιτα επίθετα το **αρσενικό** και το **ουδέτερο** γένος κλίνονται σύμφωνα με τη **β΄ κλίση** των ουσιαστικών (βλ. Ενότητα 4), ενώ το **θηλυκό** κλίνεται σύμφωνα με την **α΄ κλίση** των ουσιαστικών (βλ. Ενότητα 6).
2. Το **θηλυκό** γένος των τρικατάληκτων δευτερόκλιτων επιθέτων κανονικά λήγει σε **-η**. Όταν, όμως, πριν από την κατάληξη **-ος** του αρσενικού υπάρχει **φωνήεν ή -ρ-**, τότε λήγει σε **-α (μακρό)**, π.χ. *ἀγαθ-ός, ἀγαθ-ή, ἀγαθ-όν*, αλλά *πλούσι-ος, πλουσί-α* (προσοχή στον τονισμό, η λήγουσα είναι μακρά), *πλούσι-ον* και *μικρ-ός, μικρ-ά, μικρ-όν*.
3. Το **θηλυκό** των τρικατάληκτων δευτερόκλιτων επιθέτων στην **ονομαστική, γενική και κλητική** του πληθυντικού τονίζεται όπου και όπως το **αρσενικό** στις αντίστοιχες πτώσεις, π.χ. *πλούσιαι, πλουσίων* (αρσ.: *πλούσιοι, πλουσίων*).
4. **Δικατάληκτα** είναι κυρίως τα περισσότερα σύνθετα επίθετα σε **-ος**, π.χ. *ὁ/ἡ ἔνδοξος, τὸ ἔνδοξον* – *ὁ/ἡ ἀθάνατος, τὸ ἀθάνατον*.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ

- Όλα τα αρσενικά και τα ουδέτερα, όπως και τα δικατάληκτα θηλυκά, κλίνονται σύμφωνα με τη Β΄ κλίση.
- Μόνο τα θηλυκά σε **-η** και **-α** των τρικατάληκτων επιθέτων κλίνονται σύμφωνα με την Α΄ κλίση.

Θυμίζουμε τις καταλήξεις των ουσιαστικών της Β΄ κλίσης, που χρησιμοποιούνται και στα επίθετα:

ΠΡΟΣΟΧΗ

	αρσενικό και θηλυκό		ουδέτερο	
	ενικός αριθμός	πληθυντικός αριθμός	ενικός αριθμός	πληθυντικός αριθμός
ονομαστική	-ος	-οι	-ον	-α
γενική	-ου	-ων	-ου	-ων
δοτική	-ῳ	-οις	-ῳ	-οις
αιτιατική	-ον	-ους	-ον	-α
κλητική	-ε	-οι	-ον	-α

1. Η κατάληξη **«α»** στον πληθυντικό των ουδετέρων είναι βραχεία.
2. Η δίφθογγος **«οι»**, όταν βρίσκεται στο τέλος κλιτής λέξης (πλην ευκτικής ρήματος), είναι βραχεία.

3. Η γενική και η δοτική των επιθέτων της β΄ κλίσης, όταν τονίζονται στη λήγουσα, περισπώνται και στους δύο αριθμούς, π.χ. ὁ καλός, τοῦ καλοῦ, τῷ καλῷ, τῶν καλῶν, τοῖς καλοῖς.
4. Τα οξύτονα και παροξύτονα επίθετα β΄ κλίσης διατηρούν τον τόνο τους στην ίδια συλλαβή σε όλες τις πτώσεις, π.χ. ὁ καλός, τοῦ καλοῦ.
5. Τα προπαροξύτονα επίθετα β΄ κλίσης τονίζονται στην προπαραλήγουσα, όταν η λήγουσα είναι βραχεία, π.χ. ὁ δίκαιος. Ο τόνος τους κατεβαίνει στην παραλήγουσα, όταν η λήγουσα είναι μακρά, π.χ. τοῦ δικαίου, τῶν δικαίων.

Θυμίζουμε τις καταλήξεις των θηλυκών ουσιαστικών της Α' κλίσης, που χρησιμοποιούνται και στα επίθετα στο θηλυκό γένος των τρικατάληκτων:

-α	-η	-αι
-ας	-ης	-ων
-α	-η	-αις
-αν	-ην	-ας
-α	-η	-αι

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Η κατάληξη **-ας** είναι μακρά: **π.χ. τάς δικαίας**
2. Το θηλυκό στην Ονομαστική, Γενική και Κλητική Πληθυντικού τονίζεται όπου και το αρσενικό = **π.χ. οί πλούσιοι - αἱ πλούσιαι**.
3. Στα θηλυκά των επιθέτων ελέγχουμε τον χαρακτήρα:
 - α) φωνήεν ή ρ = α **π.χ. ὁ δίκαιος, ἡ δικαία**
 - β) σύμφωνο εκτός του ρ = η **π. χ. ὁ καλός, ἡ καλή**

ΑΣΚΗΣΗ

Να κλιθούν τα τρικατάληκτα επίθετα: ὁ καλός, ἡ καλή, τό καλόν **και** ὁ δίκαιος, ἡ δικαία, τό δίκαιον.

Ενικός Αριθμός						
Ονομαστική	ὁ καλός	ἡ καλή	τό καλόν	ὁ δίκαιος	ἡ δικαία	τό δίκαιον
Γενική						
Δοτική						
Αιτιατική						
Κλητική						
Πληθυντικός Αριθμός						
Ονομαστική						
Γενική						
Δοτική						
Αιτιατική						
Κλητική						

ΑΣΚΗΣΗ

Να κλιθεί το δικατάληκτο επίθετο: ό ένδοξος, ή ένδοξος, τό ένδοξον.

Ενικός Αριθμός			
Ονομαστική	ό ένδοξος	ή ένδοξος	τό ένδοξον
Γενική			
Δοτική			
Αιτιατική			
Κλητική			
Πληθυντικός Αριθμός			
Ονομαστική			
Γενική			
Δοτική			
Αιτιατική			
Κλητική			

Η ΔΕΙΚΤΙΚΗ ΑΝΤΩΝΥΜΙΑ

	αρσενικό		θηλυκό		ουδέτερο	
	ενικός αριθμός	πληθυντικός αριθμός	ενικός αριθμός	πληθυντικός αριθμός	ενικός αριθμός	πληθυντικός αριθμός
ονομαστική	οὗτος	οὗτοι	αὕτη	αὗται	τοῦτο	ταῦτα
γενική	τούτου	τούτων	ταύτης	ταύτων	τούτου	τούτων
δοτική	τούτῳ	τούτοις	ταύτῃ	ταύταις	τούτῳ	τούτοις
αιτιατική	τούτον	τούτους	ταύτην	ταύτας	τούτο	ταῦτα
κλητική	οὗτος	----	αὕτη	----	----	----

Ας θυμηθούμε... την κλίση ουσιαστικών και επιθέτων

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να συμπληρώσετε τις καταλήξεις στα παρακάτω ουσιαστικά και επίθετα:

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Θα συμπληρώσετε **μόνο** εκεί που υπάρχουν τελείες. Θα προσθέσετε και τόνους στη σωστή συλλαβή (**μόνο οξείες και μόνο όπου δεν υπάρχουν**).

τήν	φοβερ-...	άνδρει-...
τῇ	πολλῇ	μαζ-...
τῆς	δικαι-...	βοηθει-...
τούς	φιλοτιμ-...	έργατ-...
ῶ	σπουδαι-...	μαθητ-...
τῆς	μον-...	βασιλισσ-...
τούς	σοβαρ-...	καθηγητ-...
τῆς	τρικυμισμεν-...	θαλασσ-...
τοῦ	έντιμ-...	νομοθετ-...
τοῖς	λευκοῖς	μανδου-...
τήν	ἀγι-...	τραπεζ-...
τοῖς	ἀγρι-...	ταυρ
τοῖς	ώραι-...	δωρ-...
τῆς	άνθισμεν-...	ἀμπελ-...
τοῖς	έλευθερ-...	δουλ-...
τοῦ	γενναι-...	στρατιωτ-...
τοῖς	χρηστοῖς	νομ-...
τοῦ	εὐγευστ-...	μηλ-...
τῶν	ἀδικ-...	άνθρωπ-...
τοῖς	ένδοξ-...	προγον-...

2. Να συμπληρωθούν οι καταλήξεις των **θηλυκών** και **ουδετέρων** από τα επίθετα που σας δίνονται, όπως στο παράδειγμα:

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Θα συμπληρώσετε **μόνο** εκεί που υπάρχουν τελείες. Θα προσθέσετε και τόνους στη σωστή συλλαβή (**μόνο οξείες και μόνο όπου δεν υπάρχουν**).

αρσενικό	θηλυκό	ουδέτερο
ὁ ἱκαν-ός	ἡ ἱκαν-ή	τό ἱκαν-όν
ὁ παράδοξ-ος	ἡ παράδοξ-...	τό παράδοξ-...
ὁ πλούσι-ος	ἡ πλουσι-...	τό πλουσι-...
ὁ ἄτεκν-ος	ἡ ἄτεκν-...	τό ἄτεκν-...
ὁ ἐπίτομ-ος	ἡ ἐπίτομ-...	τό ἐπίτομ-...
ὁ ἐλεύθερ-ος	ἡ ἐλευθερ-...	τό ἐλευθερ-...
ὁ ἱερ-ός	ἡ ἱερ-...	τό ἱερ-...
ὁ δίκαι-ος	ἡ δικαι-...	τό δικαι-...
ὁ σοφ-ός	ἡ σοφ-...	τό σοφ-...
ὁ ἔνδοξ-ος	ἡ ἔνδοξ-...	τό ἔνδοξ-...
ὁ σεμν-ός	ἡ σεμν-...	τό σεμν-...
ὁ ἀκάματ-ος	ἡ ἀκάματ-...	τό ἀκάματ-...
ὁ μιαρ-ός	ἡ μιαρ-...	τό μιαρ-...
ὁ σπουδαῖ-ος	ἡ σπουδαί-...	τό σπουδαί-...
ὁ δυνατ-ός	ἡ δυνατ-...	τό δυνατ-...
ὁ ρυπαρ-ός	ἡ ρυπαρ-...	τό ρυπαρ-...
ὁ μάχιμ-ος	ἡ μαχιμ-...	τό μάχιμ-...
ὁ ἔκτοπ-ος	ἡ ἔκτοπ-...	τό ἔκτοπ-...
ὁ ὑγρ-ός	ἡ ὑγρ-...	τό ὑγρ-...
ὁ μόνιμ-ος	ἡ μονιμ-...	τό μόνιμ-...

3. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της α' στήλης με τη γραμματική τους αναγνώριση από τη β' στήλη. Γράψτε το σωστό γράμμα στο κουτάκι δίπλα στην α' στήλη:

	1 στοχασταῖς	α ουδέτερο, γενική πληθυντικού
	2 κυπέλλων	β αρσενικό, γενική ενικού
	3 δόξης	γ θηλυκό, αιτιατική πληθυντικού
	4 μετάλλοις	δ αρσενικό, δοτική πληθυντικού
	5 πατριώτου	ε αρσενικό, κλητική ενικού
	6 μελίσσας	στ θηλυκό, γενική ενικού
	7 γιγάντων	ζ ουδέτερο, δοτική πληθυντικού
	8 γυμναστά	η θηλυκό, αιτιατική ενικού
	9 τρικυμῖαν	θ ουδέτερο, δοτική ενικού
	10 στοιχείου	ι θηλυκό, δοτική πληθυντικού
	11 θαλάσσαις	κ αρσενικό, γενική πληθυντικού
	12 μνημείω	λ ουδέτερο, γενική ενικού

Πενίαν φέρειν ού παντός, ἀλλ' ἄνδρὸς σοφοῦ

Μένανδρος, Γνῶμαι Μονόστιχοι

Δεν μπορεί ο καθένας να αντέξει τη φτώχεια, παρά μόνο ο σοφός.

Η καθηγήτρια

Γ. Καλαντζή